

دستورالعمل تشکیل گروه‌های آموزشی

مقدمه

گروه‌های آموزشی از ارکان اساسی در آموزش عالی می‌باشند که با بهبود کیفیت سطح آموزش در جهت رشد و پویایی دانش و کمک و مشاوره به دانشجویان، فعالیت می‌نمایند. به منظور انسجام هر چه بیشتر جهت‌گیری تشکیل و فعالیت گروه‌های آموزشی و در راستای ایفای بهتر وظایف آنها و هم‌افزایی بین رشته‌ای و همکاری بیشتر اعضای هیات علمی از رشته‌های گوناگون در کنار هم در دانشگاه‌های علوم پزشکی و همچنین رفع تناقضات در مصوبات گوناگونی که در این خصوص تاکنون وجود داشته است، دستورالعمل تشکیل گروه‌های آموزشی به تصویب شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی میرسد و مصوبات قبلی این شورا در این خصوص ملغی می‌گردد. در این دستورالعمل برای آن دسته از دانشکده‌هایی که در حوزه علوم پزشکی تشکیل می‌شوند و دارای دوره‌های آموزشی دانشکده‌ای (schoolwide program) هستند گروه‌هایی تعریف شده است که تشکیل آنها برای فعالیت آن دانشکده‌ها الزامی است و دانشکده/دانشگاه علوم پزشکی موظف به تامین شرایط تشکیل گروه‌های مذکور هستند.

اهداف

از این دستورالعمل اهداف زیر مد نظر می‌باشد:

- 1- جهت‌گیری به سمت تشکیل گروه‌های آموزشی متشکل از اعضای هیات علمی با تخصص های گوناگون به منظور هم‌افزایی بین رشته ای و همکاری بیشتر اعضای هیات علمی.
- 2- تقویت رشته‌های مادر از طریق حفظ بیشتر گروه‌های آموزشی رشته‌های مادر و پرهیز از انشعاب بیشتر رشته های فوق تخصصی از رشته تخصصی مادر.
- 3- پرهیز از سیاست تشکیل یک گروه برای هر رشته آموزشی و راه‌اندازی رشته برای هر گروه آموزشی. گروه‌های آموزشی باید با دارا بودن اعضای هیات علمی متنوع قادر باشند که رشته های گوناگونی را راه‌اندازی کنند و یا در صورتی که رشته‌های گوناگونی راه‌اندازی شده‌اند، این رشته‌ها را در یک گروه تشکیل دهند تا فراگیران و اعضای هیات علمی گوناگون در تعامل و بهره‌گیری بیشتری از یکدیگر قرار بگیرند.
- 4- جلوگیری از راه‌اندازی ساختارهای اداری تکراری و موازی در گروه‌های آموزشی متعدد و حرکت به سمت بهینه کردن بهره‌گیری از امکانات.
- 5- اجتناب و متوقف کردن مسابقه راه‌اندازی هر چه بیشتر گروه و رشته و نهادسازی‌های موازی.
- 6- تسهیل تشکیل گروه‌های چندرشته‌ای به منظور تسهیل تاسیس رشته‌های بین رشته ای.

۷- تسریع فرایند تاسیس گروه‌هایی که نیاز به ساختار و تشکیلات اداری ندارند، به منظور دور هم قرارگیری تخصص‌های مختلف برای انجام ماموریت‌های مشترک و حتی موقت که بعد از اتمام ماموریت قابل جمع‌آوری باشد.

ماده ۱: تعریف گروه آموزشی

گروه آموزشی واحدی است متشکل از اعضای هیات علمی که برای فعالیت در رشته‌ها یا حوزه دانشی از شعب دانش و ارتقای آن در دانشکده‌ها دایر می‌گردد. اعضای هیات علمی هر گروه مجموعاً شورای گروه را تشکیل می‌دهند و عهده‌دار آموزش و ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی در ارتباط با یک یا چند رشته یا حوزه دانشی آبی هستند که محوریت گروه مربوطه را تشکیل می‌دهد. گروه آموزشی می‌تواند شامل گروه‌های پایه، بالینی، عمومی، بین‌رشته‌ای و آمایشی باشد.

ماده ۲: وظایف گروه آموزشی

- ۱- هماهنگی ساختن و هم‌افزایی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در رشته‌ها و حوزه دانشی مربوطه.
- ۲- تنظیم برنامه‌های آموزشی که برای تدریس در آن رشته‌ها و حوزه دانشی لازم است.
- ۳- نظارت بر نحوه ارائه دروس و بررسی و اظهار نظر در مورد متون درسی و محتوای دروس بر اساس برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب.
- ۴- اظهار نظر درباره ساعات تدریس و تحقیق اعضای گروه.
- ۵- اظهار نظر در خصوص پذیرش دانشجویان انتقالی و مهمان و تعیین کمبود واحدهای درسی آنان.
- ۶- بررسی طرح‌های تحقیقی و پیشنهاد آن به شورای آموزشی پژوهشی دانشکده.
- ۷- اظهار نظر درباره ماموریت‌های اعضای گروه و پیشنهاد آن به شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده.
- ۸- پیش‌بینی نیاز گروه به استخدام اعضای هیات علمی و پیشنهاد به رئیس دانشکده برای ارجاع به مراجع ذیربط.
- ۹- ارزیابی سالانه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی گروه.
- ۱۰- برنامه‌ریزی در مورد دروس طبق ضوابط مربوطه و در سقف بازه ممکن تغییر در هر برنامه آموزشی.
- ۱۱- بررسی و اعلام نظر برای اصلاح سرفصل‌ها و تجدید نظر در عنوان درس‌ها (از حیث اصلی یا اختیاری بودن) و همچنین تعیین محتوای دروس با توجه به آخرین پیشرفت‌های علمی در چارچوب ضوابط و اختیارات مصرح در قوانین.

ماده ۳: شرایط ایجاد گروه‌های آموزشی

بر اساس نگاه ماموریت‌گرای وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، هر دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی برای درخواست ایجاد گروه‌های آموزشی، می‌بایست برنامه‌های توسعه‌ای خود را در چارچوب آمایش سرزمینی بر اساس ماموریت‌های ملی و منطقه‌ای تعریف شده در اسناد بالادستی تعیین نموده و سپس برای انجام برنامه توسعه‌ای خود، رشته/مقاطع و ساختار مورد نیاز را اعلام نماید. حداقل اعضای هیات علمی یک گروه و ترکیب اعضا از حیث نوع تخصص و مقطع تحصیلی متناسب با اهداف گروه آموزشی مورد نظر بوده و بر اساس برنامه توسعه مورد نظر گروه پیشنهادی می‌باشد. درخواست دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی به همراه برنامه‌های اعلام شده در کمیته موضوع ماده ۴ این دستورالعمل بررسی و پس از تصویب توسط دبیرخانه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی ابلاغ

خواهد شد. در خصوص دانشکده های زیر مجموعه دانشگاه های علوم پزشکی، تشکیل گروه آموزشی باید تابع برنامه های توسعه ای دانشگاه مربوطه در خصوص آن دانشکده باشد.

تبصره ۱: موافقت شورای دانشگاه (و در مورد دانشکده های علوم پزشکی مستقل، شورای دانشکده) با راه اندازی گروه آموزشی ضروری می باشد.

ماده ۴:

اختیارات شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی در خصوص ایجاد گروه های آموزشی به کمیته ای متشکل از دبیران دبیرخانه های شورای آموزش پزشکی عمومی، شورای آموزش پزشکی و تخصصی، شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی، شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی، شورای آموزش داروسازی و تخصصی، شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی و شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی (دبیر کمیته) تفویض می گردد.

تبصره ۱: مصوبات این کمیته به عنوان مصوبات شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی تلقی شده و ماحصل آن بصورت مجوز ایجاد گروه آموزشی، توسط دبیر شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی ابلاغ می گردد.

ماده ۵: گروه های آموزشی در دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در بدو تاسیس

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در بدو تاسیس می تواند با دو گروه آموزشی علوم پایه پزشکی و علوم بالینی شروع به فعالیت نماید. بدیهی است ایجاد سایر گروه های آموزشی منوط به رعایت شرایط مندرج در ماده ۳ می باشد.

ماده ۶: گروه های آموزشی در دانشکده های پزشکی

حداقل گروه های آموزشی یک دانشکده پزشکی برای راه اندازی و تکمیل تشکیلات دانشگاهی آموزش دوره دکترای پزشکی عمومی در قالب ماده ۵ استانداردهای کالبدی برنامه آموزشی دوره دکترای پزشکی عمومی شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی کشور به تصویب رسیده است ملاک عمل خواهد بود. سایر گروه های آموزشی دانشکده پزشکی مطابق با برنامه های توسعه ای آن دانشکده در تربیت سایر رشته های آموزشی اعم از رشته های تخصصی، فوق تخصصی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی و در چارچوب ماموریت های ملی و منطقه ای دانشکده مذکور می باشد.

ماده ۷: گروه های آموزشی در دانشکده دندانپزشکی

حداقل گروه های آموزشی یک دانشکده دندانپزشکی برای راه اندازی و تکمیل تشکیلات دانشگاهی آموزش دوره دکترای دندانپزشکی عمومی شامل گروه جراحی، گروه علوم پایه، گروه پروتزهای دندانی، گروه اندو و ترمیمی، گروه بهداشت و پیشگیری خواهد بود. سایر گروه های آموزشی دانشکده دندانپزشکی مطابق با برنامه های توسعه ای آن دانشکده در تربیت سایر رشته های آموزشی اعم از رشته های تخصصی و فوق تخصصی و در چارچوب ماموریت های ملی و منطقه ای دانشکده مذکور می باشد.

ماده ۸: گروه‌های آموزشی در دانشکده داروسازی

حداقل گروه‌های آموزشی یک دانشکده داروسازی برای راه‌اندازی و تکمیل تشکیلات دانشگاهی آموزش دوره دکترای داروسازی عمومی شامل گروه شیمی دارویی، گروه سم‌شناسی و داروشناسی، گروه فارماسیوتیکس، گروه فارماکوتکنوزی و گروه داروسازی بالینی خواهد بود. سایر گروه‌های آموزشی دانشکده داروسازی مطابق با برنامه‌های توسعه‌ای آن دانشکده در تربیت سایر رشته‌های آموزشی اعم از رشته‌های کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی در چارچوب ماموریت‌های ملی و منطقه‌ای دانشکده مذکور می‌باشد.

ماده ۹: گروه‌های آموزشی در دانشکده پرستاری و مامایی

حداقل گروه‌های آموزشی یک دانشکده پرستاری و مامایی برای راه‌اندازی و تکمیل تشکیلات دانشگاهی آموزش دوره کارشناسی پرستاری شامل گروه‌های پرستاری داخلی - جراحی، پرستاری بهداشت جامعه، پرستاری کودکان و روان‌پرستاری و برای راه‌اندازی و تکمیل تشکیلات دانشگاهی آموزش دوره کارشناسی مامایی شامل گروه مامایی خواهد بود. سایر گروه‌های آموزشی دانشکده پرستاری و مامایی مطابق با برنامه‌های توسعه‌ای آن دانشکده در تربیت سایر رشته‌های آموزشی اعم از رشته‌های کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی در چارچوب ماموریت‌های ملی و منطقه‌ای دانشکده مذکور می‌باشد.

ماده ۱۰: گروه‌های آموزشی بدون نیاز به ساختار تشکیلاتی

برخی از گروه‌های آموزشی در این دستورالعمل در نظر گرفته شده است که نیاز به ایجاد ساختار تشکیلاتی و ردیف‌های مجزا ندارند. این گروه‌های آموزشی شامل موارد ذیل می‌باشند:

الف - گروه‌های آموزشی دانشگاهی

این گروه‌های آموزشی از اعضای هیات علمی گروه‌های مختلف آموزشی تشکیل شده‌اند و برای راه‌اندازی رشته‌هایی که مدرسین آن اعضای هیات علمی گروه‌های مختلف آموزشی هستند فعالیت می‌کنند. با توجه به اینکه اعضای این گروه، افرادی از سایر گروه‌های آموزشی هستند، نیازمند به ساختار تشکیلاتی و ردیف‌های مجزا نیستند. تعیین عنوان این گروه‌ها به انتخاب دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه بوده و باید متفاوت از نام گروه‌های آموزشی مصوب دارای ساختار تشکیلاتی باشند.

ب - گروه‌های آموزشی منطقه آمایشی

این گروه‌های آموزشی، از اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های یک منطقه آمایشی تشکیل می‌گردد. هر یک از گروه‌های آموزشی آمایشی دارای مدیر گروه می‌باشند و در رابطه با وظایف خود به رئیس دبیرخانه کلان منطقه آمایشی پاسخگو هستند. تعیین عنوان این گروه‌ها به انتخاب دبیرخانه کلان منطقه آمایشی مربوطه خواهد بود.

وظایف گروه‌های آموزشی منطقه آمایشی:

- ۱- هماهنگی در خصوص نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی مشترک در دانشگاه‌های یک منطقه آمایشی
 - ۲- برنامه‌ریزی در خصوص توسعه رشته/مقاطع در منطقه آمایشی
 - ۳- هماهنگی و برنامه‌ریزی توزیع اعضای هیات علمی در دانشگاه‌های منطقه آمایشی برای پوشش نیازهای دانشگاه‌های مختلف منطقه آمایشی مذکور.
- تبصره ۱: گروه‌های آموزشی منطقه آمایشی با تصویب شورای کلان منطقه و کمیته موضوع ماده ۴ این دستورالعمل تشکیل می‌شود و با استفاده از اعضای هیات علمی دانشگاه‌های منطقه تشکیل شده و خود دارای تشکیلات مستقل نیستند.

این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۳ تبصره در دو بیست و شصت و هفتمین جلسه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۲۷ به تصویب رسید.

دکترید حسن هاشمی

وزیر

**اصلاح ماده ۳ و ۴ دستورالعمل تشکیل گروه‌های آموزشی مصوبه دویست و هشتاد و پنجمین جلسه شورای گسترش
دانشگاه‌های علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۸ به شرح ذیل می‌باشد:**

- وجود حداقل شش عضو هیات علمی آموزشی شاغل با تخصص مرتبط با درجه استادیاری و بالاتر در همان موسسه که حداقل ۳ نفر از آنان رسمی یا پیمانی باشند.

- وجود حداقل یک رشته تحت پوشش گروه آموزشی در مقاطع تحصیلات تکمیلی یا دکتری عمومی الزامی است.

تبصره ۱: یک نفر از ۶ عضو می‌تواند به صورت (Dual affiliation) وابستگی سازمانی دوگانه از رشته‌های مرتبط انتخاب شود.

تبصره ۲: عنوان گروه‌های آموزشی از فهرست مصوب شورای گسترش که به دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی ابلاغ می‌شود، انتخاب می‌گردد. در صورت لزوم تعریف عنوان جدید، مراتب می‌بایست به تصویب شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی برسد.

تبصره ۳: ایجاد گروه‌های آموزشی با عناوین مشابه در دانشکده‌های متفاوت تابعه یک دانشگاه، ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴: با افزایش تعداد اعضاء هیئت علمی و توسعه رشته‌ها، در صورتی که دانشگاه، متقاضی انتزاع گروه‌های آموزشی از گروه مصوب اولیه باشد، نباید انتزاع گروه جدید، منجر به خارج شدن گروه اول از استاندارد لازم، از نظر تعداد هیات علمی گردد.

تبصره ۵: شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی حسب مقررات مربوطه اختیارات خود را در خصوص ایجاد گروه‌های آموزشی در دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی به دبیرخانه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی تفویض می‌نماید و بر اساس این تبصره، ماده ۴ دستورالعمل تشکیل گروه‌های آموزشی مصوب دویست و شصت و هفتمین جلسه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۷/۳/۲۷ لغو می‌گردد.